EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.9.2024
COM(2024) 390 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o „závazcích o důvěryhodnosti statistiky“ přijímaných členskými státy, jak vyžaduje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o „závazcích o důvěryhodnosti statistiky“ přijímaných členskými státy, jak vyžaduje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009

1. ÚVOD

1.1. Nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice

Toto je čtvrtá zpráva vyhotovená v souladu s nařízením (ES) č. 223/2009 o evropské statistice[1], zejména s čl. 11 odst. 4, který stanoví, že:

„Komise pravidelně sleduje plnění závazků členských států na základě výročních zpráv zasílaných členskými státy, které je podle potřeby budou aktualizovat.

[…]

Do 9. června 2018 a poté každé dva roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o zveřejněných závazcích a případně o zprávách o pokroku.“

První zpráva byla zveřejněna v roce 2018[2], druhá v roce 2020[3] a třetí v roce 2022[4].

Závazek o důvěryhodnosti statistiky

Závazky o důvěryhodnosti statistiky (dále jen „závazky“) byly stanoveny v rámci cíle posílit rámec pro řízení kvality v oblasti statistiky. Poprvé byly představeny ve sdělení Komise v roce 2011[5]. Celý koncept slouží jako mechanismus k průběžnému zapojování vlád do přebírání odpovědnosti za dodržování Kodexu evropské statistiky (dále jen „kodex“)[6] v jejich zemi.

Kodex vytvořil měřítko pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky. Zahrnuje šestnáct zásad, které se týkají institucionálního rámce, statistických postupů a výstupů. Jeho hlavním cílem je zajistit, aby statistiky vypracovávané v rámci Evropského statistického systému nejen odpovídaly kritériím kvality, mezi něž patří relevance, včasnost a přesnost, ale také splňovaly zásady odborné nezávislosti, nestrannosti a objektivity.

Závazky jsou důležitým spojovacím článkem mezi kodexem a vládami členských států.

Podle čl. 11 odst. 3 nařízení (ES) č. 223/2009 jsou závazky nástroji, které „*nadále usilují o zajištění důvěry veřejnosti v evropskou statistiku a o pokrok při naplňování statistických zásad obsažených v kodexu.*“

V 17. bodě odůvodnění pozměňujícího nařízení (EU) č. 2015/759[7] se uvádí, že „*Kvalita evropské statistiky a důvěra uživatelů by mohla být posílena tím, že vlády členských států*

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ze dne 11. března 2009 o evropské statistice a zrušení nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES, Euratom) č. 1101/2008 o předávání údajů, na které se vztahuje statistická důvěrnost, Statistickému úřadu Evropských společenství, nařízení Rady (ES) č. 322/97 o statistice Společenství a rozhodnutí Rady 89/382/EHS, Euratom, kterým se zřizuje Výbor pro statistické programy Evropských společenství (Úř. věst. L 87, 31.3.2009, s. 164).
[2] COM(2018) 516 final.
[3] COM/2020/278 final.
[4] COM/2022/333 final.
[5] KOM (2011) 211 v konečném znění.
[6] Kodex evropské statistiky – revidované vydání z roku 2017, Products Catalogues („Katalogy produktů“), Eurostat (europa.eu).
[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/759 ze dne 29. dubna 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice (Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 90).

budou spoluodpovědné za uplatňování Kodexu evropské statistiky (dále jen „kodex“). Za tímto účelem by „Závazek o důvěryhodnosti statistiky“ (dále jen „závazek“), přijatý v členském státě s přihlédnutím k jeho vnitrostátním specifikům měl zahrnovat konkrétní činnosti vlády daného členského státu zaměřené na zlepšení nebo zachování podmínek pro uplatňování kodexu. Tento závazek, který by měl být podle potřeby aktualizován, by mohl zahrnovat národní rámce zabezpečování vysoké kvality, včetně hodnocení vlastní činnosti, opatření ke zlepšení a monitorovacích mechanismů.“

Vzájemná hodnocení Evropského statistického systému (ESS)

Cílem Evropského statistického systému (ESS), na němž spolupracují Eurostat a národní statistické úřady členských států EU a zemí ESVO, je vypracovávat vysoce kvalitní evropské statistiky. V zájmu zaručení dobré kvality statistik vytvořili členové ESS společný rámec pro zajišťování kvality, jehož základem je kodex. Při zajišťování kvality evropské statistiky hraje významnou roli dodržování úplného souboru zásad a ukazatelů kodexu národními statistickými úřady. Toto dodržování je pravidelně posuzováno prostřednictvím vzájemných hodnocení ESS.

Vzájemná hodnocení ESS se řídí podrobnou metodikou a zahrnují hodnocení vlastní činnosti založené na důkazech, návštěvy jednotlivých zemí a zprávy o vzájemném hodnocení vypracované týmy odborníků. Zprávy obsahují doporučení ke zlepšení a navazují na ně akční plány na zlepšení, které Eurostat každoročně monitoruje. Předchozí vzájemná hodnocení proběhla v letech 2006 až 2008 a 2013 až 2015. Třetí kolo vzájemných hodnocení, které se vztahuje na období 2021 až 2023, bylo dokončeno a Komise jeho výsledky představila v závěrečné zprávě[8]. Jednotlivé zprávy o vzájemném hodnocení lze nalézt na internetových stránkách Eurostatu[9].

V tomto ohledu mají závazky týkající se jednotlivých vlád doplňkovou úlohu ke vzájemným hodnocením ESS, do nichž jsou zapojeny národní statistické úřady.

2. PŘEHLED ZÁVAZKŮ O DŮVĚRYHODNOSTI A ZPRÁV PODÁVANÝCH ČLENSKÝMI STÁTY

2.1. Obecná ustanovení

Podle článku 11 nařízení (ES) č. 223/2009 musí členské státy a Komise přijmout veškerá nezbytná opatření k zachování důvěry v evropské statistiky. Za tímto účelem „závazky o důvěryhodnosti statistiky“ nadále usilují o zajištění důvěry veřejnosti v evropskou statistiku. Pokud nebude závazek zveřejněn, je členský stát povinen předložit Komisi a zveřejnit zprávu o pokroku při provádění kodexu a případně o úsilí vyvinutém pro stanovení závazku.

Do 9. června 2018 a poté každé dva roky je Komise povinna podat Evropskému parlamentu a Radě zprávu o zveřejněných závazcích a případně o zprávách o pokroku.

2.2. Podoba závazku

Nařízení nestanoví pravidla, jakou podobu by měl závazek mít. Je však třeba dosáhnout cíle zvýšení důvěry veřejnosti prostřednictvím vládního závazku zajistit podmínky pro vysoce kvalitní statistiku.

[8] Rejstřík dokumentů Komise – SWD(2024)136 (europa.eu).
[9] Aktuální kolo (2021–2023) – Eurostat (europa.eu).

Jak bylo uvedeno v první zprávě[10], většina členských států považuje za závazek určité části svých právních předpisů. V průběhu let se však zvýšil počet členských států, které vypracovaly „samostatné“ závazky. Tato zpráva představuje obecný přehled o současné situaci, včetně situací, které byly popsány v předchozích zprávách, a nového vývoje.

Zpráva je založena výhradně na příspěvcích členských států obdržených pro účely této zprávy. Eurostat vyzval členské státy, aby podaly zprávu za období od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2023.

Vnitrostátní právní předpisy tvořící závazek

Členské státy, které se domnívají, že je závazek již stanoven určitými částmi jejich vnitrostátního práva, odkazovaly na právní ustanovení, která jsou důležitá pro zlepšení nebo zachování podmínek pro provádění kodexu, a podaly zprávy o příslušném vývoji.

Rakousko: Statistický úřad Rakouska se domnívá, že závazek je stanoven vnitrostátními právními předpisy, konkrétně spolkovým zákonem o statistice. Rakousko oznámilo, že od předchozího vykazovaného období nedošlo k žádným významným změnám.

Chorvatsko: Jak je rovněž uvedeno ve zprávě, kterou Chorvatský statistický úřad zaslal Eurostatu, zákon o oficiální statistice, který vstoupil v platnost v roce 2020, poskytuje právní základ pro závazek tím, že národnímu statistickému úřadu, tj. Chorvatskému statistickému úřadu, poskytuje odbornou nezávislost a podporu pro udržování a zlepšování podmínek pro provádění kodexu. Chorvatský statistický úřad má celkovou odpovědnost za koordinaci a rozvoj národního statistického systému. Ostatní tvůrci oficiálních statistik jsou v rámci své práce zodpovědní za vývoj, vypracovávání a šíření oficiálních statistik. Chorvatský statistický úřad se snaží poskytovat včasné statistické údaje, které budou odpovídat potřebám uživatelů. Za tímto účelem provedl na konci roku 2022 průzkum spokojenosti uživatelů. Výsledky průzkumu slouží jako pomůcka při plánování budoucích aktivit úřadu.

Česko: Závazek byl v Česku[11] zveřejněn dne 28. února 2018 na internetových stránkách národního statistického úřadu. Závazek shrnuje příslušná ustanovení nařízení (ES) č. 223/2009 a konstatuje, jak bylo potvrzeno ve zprávě zaslané Českým statistickým úřadem (ČSÚ) Eurostatu, že je již naplněn platnou legislativou upravující činnosti české statistické služby. Nejprve odkazuje na zákon č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě, jakož i na ústavu nebo jednací řád vlády. Tento systém právních předpisů stanoví podmínky nezbytné pro splnění všech zásad Kodexu evropské statistiky týkajících se institucionálního prostředí. ČSÚ informoval o dalším vývoji včetně zlepšení řízení kvality.

Německo: Závazek se považuje za stanovený vnitrostátním právem. Jak uvedl německý Spolkový statistický úřad ve své zprávě pro Eurostat, úroveň dodržování kodexu na straně Německa je dobrá, což potvrdila i zpráva o vzájemném hodnocení. Současně byly v rámci vzájemného hodnocení identifikovány oblasti, v nichž je možné dosáhnout zlepšení, a ve zprávě byla doporučena příslušná opatření. Nejdůležitější opatření se týkají spolupráce a koordinace v rámci německého statistického systému, zavádění jednotných standardů kvality, plánování programů a inovací. Zpráva zaslaná Eurostatu dále zdůrazňuje, že přidání nových složek souvisejících s rejstříky do oblastí činnosti Spolkového statistického úřadu představuje značný pokrok.

[10] COM(2018) 516 final.
[11] Shrnutí české legislativy v kontextu závazku o důvěryhodnosti statistiky na internetových stránkách Českého statistického úřadu.

Estonsko: Závazek je stanoven v zákoně o oficiální statistice, konkrétně v čl. 7 odst. 1, podle něhož se oficiální statistika vypracovává v souladu se statistickými zásadami a kritérii kvality obsaženými v nařízení (ES) č. 223/2009. Zákon o úředních statistikách vstoupil v platnost v srpnu 2010 a zpráva zaslaná Eurostatu potvrdila, že od té doby nebyly provedeny žádné zásadní změny.

Finsko: Finský závazek o důvěryhodnosti statistiky vychází z vnitrostátních právních předpisů v oblasti statistiky. Zpráva zaslaná Eurostatu za aktuální vykazované období zdůrazňuje, že zákon o finském statistickém úřadu byl nedávno novelizován. Jedna ze změn provedených v rámci novelizace se týkala přidělení nového úkolu tomuto úřadu, a to shromažďování a poskytování mikrodat pro účely výzkumu a statistické analýzy. Revidovaný zákon rovněž upřesňuje pravidla, která se uplatňují při poskytování přístupu k údajům pro účely výzkumu a analýzy.

Francie: Podle francouzského Národního institutu pro statistiku je dodržování kodexu monitorováno ve výroční zprávě Úřadu pro oficiální statistiku[12], která je zveřejněna ve francouzské a anglické verzi. Zpráva zaslaná Eurostatu neodkazuje na žádný samostatný závazek francouzské vlády.

Maďarsko: Jak je rovněž uvedeno ve zprávě zaslané Eurostatu za aktuální vykazované období, závazky vypracované maďarskou vládou byly stanoveny ve vnitrostátním zákoně o statistice, který vstoupil v platnost 1. ledna 2017. Od té doby nedošlo k žádným významným změnám.

Itálie: V Itálii není stanoven žádný samostatný závazek. Italský národní statistický institut (ISTAT) informoval o nedávném vývoji v oblasti uplatňování zásad kodexu. ISTAT schválil svou novou politiku kvality, která stanoví, že tradiční postupy, jako jsou průzkumy, je třeba hodnotit podle správných metodik a postupů. Za tímto účelem byl do všech tradičních postupů úřadu ISTAT v období od října 2022 do ledna 2023 zaveden kontrolní seznam. Každá část kontrolního seznamu slouží k identifikaci slabých míst, a tedy k přizpůsobení nápravných opatření, která mají být provedena. Audity jsou naplánovány na tříleté období, protože každé tři roky by měl být vypracován aktualizovaný kontrolní seznam.

Lotyšsko: Závazek je zakotven ve vnitrostátním právu – v zákoně o statistice. V tomto vykazovaném období nedošlo ve zmíněném zákoně k žádným významným změnám.

Litva: Závazek je zakotven ve vnitrostátním právu. Zpráva o aktuálním vykazovaném období upozorňuje na některé nedávné události. Dne 1. ledna 2023 vstoupil v platnost nový zákon o oficiální statistice a správě státních údajů, který rozšiřuje úlohu a funkce litevského statistického úřadu. Podle nového zákona se litevský statistický úřad stal státní datovou agenturou, která je odpovědná nejen za vypracovávání oficiálních statistik, ale také za správu státních údajů. Nový zákon zachovává povinnost uplatňovat kodex při přípravě oficiálních statistik.

Lucembursko: Jak potvrzuje i zpráva zaslaná Eurostatu, Lucembursko se domnívá, že závazek je obsažen ve vnitrostátním právu. Za období od 1. ledna 2022 do 31. prosince 2023 nehlásí žádné změny.

Nizozemsko: Závazek je zakotven ve vnitrostátním právu. Žádná významná změna vnitrostátního práva nebyla zaznamenána. Od předchozího vzájemného hodnocení došlo k

[12] Výroční zpráva Úřadu pro oficiální statistiku za rok 2022.

několika zlepšením, zejména v oblasti stabilizace institucionálního prostředí a posílení řízení a zajišťování kvality. Další reformy byly provedeny v oblasti lidských zdrojů a měření výkonnosti. Nizozemský statistický úřad začal pracovat na doporučeních, která vyplynula z posledního vzájemného hodnocení.

Norsko: Závazek dodržovat zásady kodexu je stanoven v norském zákoně o statistice, který vstoupil v platnost v lednu 2021. První dvě zprávy o dodržování zásad kvality stanovených v zákoně o statistice a v kodexu byly zveřejněny na internetových stránkách norského statistického úřadu[13]. Ve zprávě zaslané Eurostatu je zmíněn akční plán na zlepšení po vzájemném hodnocení norského statistického systému.

Polsko: Zpráva, kterou polský statistický úřad zaslal Eurostatu, potvrdila, že za polský závazek je považován vnitrostátní zákon, a to konkrétně zákon ze dne 29. června 1995 o oficiální statistice. Od poslední zprávy nedošlo k žádné revizi ustanovení zákona o oficiální statistice, který provádí zásady kodexu.

Portugalsko: Jak je rovněž uvedeno ve zprávě zaslané Eurostatu, závazek je zakotven ve vnitrostátním právu, konkrétně v nařízení s mocí zákona č. 136/2012. Toto nařízení s mocí zákona je chápáno jako politický závazek portugalské vlády. Zmíněné nařízení s mocí zákona obsahuje mimo jiné ustanovení o zlepšení nebo zachování podmínek pro provádění kodexu a o přidělení nezbytných rozpočtových prostředků a pravomocí k provádění všech činností stanovených zákonem.

Slovensko: Zpráva zaslaná Eurostatu potvrdila, že nebyl stanoven žádný samostatný závazek. V rámci provádění kodexu[14] bylo v aktuálním vykazovaném období přijato a do národního statistického systému zavedeno několik normativních, organizačních a metodických dokumentů.

Španělsko: Zpráva zaslaná Eurostatu popisuje několik kroků přijatých v letech 2022–2023 v souvislosti s lepším prováděním kodexu. Byl novelizován zákon o veřejné statistice, kterým se závazek dodržovat kodex rozšířil na vypracovávání statistik v rámci národního statistického plánu, a není tak omezen pouze na evropský statistický plán. Stejným zákonem byl španělský Národní statistický institut uznán za národní statistický úřad.

Samostatné závazky o důvěryhodnosti

Samostatné závazky, které byly vypracovány, mají různé podoby, přičemž každý z nich odráží specifické rysy dotčeného národního statistického systému.

V prvních třech zprávách Komise z let 2018, 2020 a 2022 o závazcích byly představeny „samostatné“ závazky následujících členských států.

Belgie: Belgický závazek o důvěryhodnosti statistiky[15] byl schválen dne 31. května 2017 poradním výborem, v němž je zastoupena federální vláda, vlády regionů a společenství, a následně byl zveřejněn na internetových stránkách belgického federálního statistického institutu a stránkách regionálních statistických úřadů. Pokroku v provádění závazku bylo dosaženo v rámci nápravných opatření třetího kola vzájemných hodnocení, která se

[13] Zpráva o kvalitě oficiálních statistik, 2022 a Zpráva o kvalitě oficiálních statistik, 2023.
[14] Viz také úvahy o změnách v kompetenčním zákoně, kterým se rozšiřuje pravomoc vlády jmenovat a odvolávat vedoucí některých nezávislých subjektů; tyto úvahy jsou obsaženy v kapitole o stavu právního státu na Slovensku (SWD(2024) 825 ze dne 24. července 2024).
[15] Závazek belgické vlády o důvěryhodnosti statistikyhttps://statbel.fgov.be/en/about-statbel/quality/commitment-confidence (k dispozici v angličtině, francouzštině, němčině a nizozemštině).

uskutečnila v letech 2022 a 2023. Zpráva zaslaná Eurostatu zdůraznila úspěchy dosažené v oblasti koordinace, spolupráce a přiměřenosti zdrojů. Dále byla vypracována strategie šíření a komunikace, která byla přizpůsobena různým uživatelům.

Bulharsko: Národní statistický institut ve své zprávě zaslané Eurostatu potvrdil svou předchozí zprávu, v níž uvedl, že dne 8. prosince 2021 bulharská vláda podepsala závazek[16]. Vláda se mimo jiné zavázala: i) zajistit vhodné podmínky pro vývoj, vypracovávání a šíření statistik; ii) zaručit práva a povinnosti předsedy Národního statistického institutu; iii) poskytnout dostatečné zdroje na zlepšení a udržení kvality oficiálních statistik; a iv) zajistit pro Národní statistický institut přístup k administrativním a jiným zdrojům dat.

Kypr: Závazek byl schválen radou ministrů v roce 2018[17]. Závazek byl zveřejněn spolu se shrnutím pro občany. Ve zprávě zaslané Eurostatu bylo vysvětleno, že nový zákon o oficiální statistice z roku 2021 (zákon č. 25(I)/2021) obsahuje výslovné odkazy na statistické zásady (včetně odborné nezávislosti, nestrannosti a objektivity), kritéria kvality a provádění kodexu, aby byla zajištěna důvěra veřejnosti ve statistiku.

Řecko: Řecký závazek[18] podepsali 29. února 2012 řecký premiér a člen Evropské komise odpovědný za daně a celní unii, audit a boj proti podvodům. Je k dispozici na internetových stránkách řeckého statistického úřadu. Jak bylo rovněž oznámeno, od té doby nedošlo k žádnému dalšímu vývoji. Tento závazek je stále platný a použitelný.

Island: V listopadu 2019 byl zveřejněn „samostatný“ závazek[19]. Ve zprávě, kterou zaslal Eurostatu Islandský statistický úřad, se zdůrazňuje, že text týkající se závazku byl zahrnut do dokumentů rozpočtového plánu na období 2020–2024 a schválen parlamentem. Tento závazek znovu potvrzuje, že důvěryhodnost veřejné statistiky je jedním z předpokladů důvěry ve statistické údaje týkající se ekonomiky a společnosti, které se používají pro tvorbu politik a pro posuzování dopadů vládních rozhodnutí neutrálním způsobem. Závazek potvrzuje odbornou nezávislost a pracovní prostředí potřebné k prosazování pravidel, která zajistí, že Islandský statistický úřad bude moci realizovat nové projekty, shromažďovat údaje a zpracovávat a šířit oficiální statistiky.

Irsko: V roce 2017 přijala závazek irská vláda[20]. Vláda tak znovu potvrdila svůj závazek: i) zaručit nezávislost Ústředního statistického úřadu (CSO); ii) podporovat CSO při zajišťování souladu s kodexem; a iii) pomáhat při rozvoji širšího irského statistického systému pod vedením CSO. Jak je rovněž uvedeno ve zprávě, kterou CSO zaslal Eurostatu, vládou schválený závazek je další deklarací podpory stávajících zákonů a těch politik a postupů, které CSO zavedl, aby splnil své povinnosti podle kodexu.

Malta: Na Maltě byl závazek podepsán předsedou vlády dne 17. května 2018[21]. Jak je rovněž uvedeno ve zprávě, kterou Národní statistický úřad Malty zaslal Eurostatu, vláda od té doby nadále plně dodržovala zásadu odborné nezávislosti Národního statistického úřadu. Kromě toho, aby dále posílil svou nezávislost v souladu se závazkem, pracuje Národní statistický úřad na novém zákoně, kterým bude zrušen stávající zákon o statistickém úřadu Malty. Cílem

[16] Závazek bulharské vlády o důvěryhodnosti statistiky.
[17] Závazek kyperské vlády o důvěryhodnosti statistiky; Rozhodnutí Rady ministrů č. 85.964.
[18] Závazek řecké vlády o důvěryhodnosti statistiky.
[19] Závazek islandské vlády o důvěryhodnosti statistiky (k dispozici v islandštině).
[20] Závazek irské vlády o důvěryhodnosti statistiky (k dispozici pouze v angličtině).
[21] Závazek maltské vlády o důvěryhodnosti statistiky (k dispozici pouze v angličtině).

všech navrhovaných změn je zefektivnit statistické postupy, aby se vypracovávání statistik stalo robustnější, efektivnější, transparentnější a včasnější.

Rumunsko: Rumunský závazek o důvěryhodnosti statistiky přijala rumunská vláda na svém zasedání dne 9. června 2017[22]. Jak je vysvětleno ve zprávě, kterou rumunský Národní institut statistiky zaslal Eurostatu, platy zaměstnanců národního statistického systému se zlepšily a pokračovaly dialogy s klíčovými zúčastněnými stranami s cílem zvýšit důvěru ve statistiku.

Slovinsko: Slovinská vláda přijala závazek 5. ledna 2017[23]. Následně byl spolu s příslušným shrnutím pro občany zveřejněn na internetových stránkách statistického úřadu. Zpráva zaslaná Eurostatu neobsahovala informace o dalším vývoji v této oblasti.

Švédsko: Závazek byl předložen v návrhu rozpočtu švédské vlády na rok 2017.[24] Následně byl zveřejněn také na internetových stránkách Švédského statistického úřadu (SCB). Kromě toho SCB každoročně podává zprávu o požadavcích na kvalitu v oblasti statistiky. Jak vyplývá ze zprávy, kterou SCB zaslal Eurostatu, jsou výsledky v aktuálním sledovaném období převážně pozitivní, přičemž byly identifikovány některé oblasti, kde je prostor pro další zlepšení.

Za zmínku stojí také skutečnost, že závazky formálně přijaly také tři kandidátské země, přestože nepatří do ESS: **Albánie** dne 10. listopadu 2017, **Černá Hora** dne 22. února 2018 a **Severní Makedonie** dne 17. října 2018.

Komise byla dále informována o následujících událostech, ke kterým došlo mimo stávající vykazované období:

Lichtenštejnsko: Jak je rovněž uvedeno ve zprávě, kterou tamní statistický úřad zaslal Eurostatu, lichtenštejnská vláda dne 27. února 2024 potvrdila svůj závazek chránit nezávislost a spolehlivost statistiky v souladu s nařízením (ES) č. 223/2009[25]. Vláda se zavázala zajistit: i) nezávislost statistického úřadu; ii) kvalitu oficiálních statistik prováděním mezinárodních a evropských norem pro statistické údaje; a iii) aby byly zajištěny odpovídající a stálé zdroje pro zajištění kvality a relevance oficiálních statistik. Vláda se dále zavázala, že statistickým úřadům umožní přístup k administrativním údajům a zajistí práva respondentů a důvěrnost statistických údajů.

Švýcarsko: Spolkový statistický úřad oznámil Eurostatu, že 24. ledna 2024 Švýcarská spolková rada přijala a zveřejnila program veřejné statistiky spolkové vlády na nadcházející roky (2024–2027). Zpráva poskytuje přehled statistických cílů, priorit a činností a obsahuje závazek[26]. Vláda v závazku potvrzuje, že jejím cílem je: i) dodržovat mezinárodní zásady pro sběr, sestavování a šíření oficiálních statistik; ii) zaručit odbornou nezávislost Spolkového statistického úřadu a jiných vnitrostátních orgánů; iii) podporovat Spolkový statistický úřad a jiné vnitrostátní orgány při přijímání nezbytných opatření k zajištění dodržování kodexu; a iv) dále rozvíjet spolkový statistický systém pod vedením Spolkového statistického úřadu.

[22] Závazek rumunské vlády o důvěryhodnosti statistiky (k dispozici pouze v rumunštině).
[23] Závazek slovinské vlády o důvěryhodnosti statistiky (k dispozici v angličtině a slovinštině).
[24] Závazek švédské vlády o důvěryhodnosti statistiky. Vydáno v angličtině ve Výroční zprávě za rok 2017 **týkající se oficiálních statistik Švédska.**
[25] Závazek lichtenštejnské vlády o důvěryhodnosti statistiky.
[26] Program, včetně závazku švýcarské federální vlády o důvěryhodnosti statistiky.

3. ZÁVĚR

Jak je stanoveno v nařízení (ES) č. 223/2009 o evropské statistice, závazky pomáhají zajistit důvěru veřejnosti v evropskou statistiku a pokrok při provádění statistických zásad obsažených v kodexu.

Stále více zemí zveřejňuje samostatné závazky. Tento trend je vítaný a Komise jej plně podporuje. Mnoho členských států má za to, že závazek je již stanoven jejich vnitrostátními právními předpisy a konkrétními ustanoveními, která jsou v nich obsažena. Některé členské státy v této souvislosti uvedly, že jejich vnitrostátní právní předpisy posílily úlohu národního statistického úřadu jako ústředního statistického orgánu. Neustálé sledování příslušného vývoje a přizpůsobování se měnícím se očekáváním a potřebám uživatelů je nezbytné pro naplnění důvěry veřejnosti a požadavků na kvalitu v oblasti statistiky.

Národní statistické úřady používají různé prostředky řízení kvality a měření výkonnosti. V tomto vykazovaném období se potvrdilo, že pro objektivní posouzení výkonnosti statistických úřadů jsou nezbytná externí hodnocení. Klíčovým nástrojem v tomto ohledu zůstávají vzájemná hodnocení. Poskytují cenné poznatky týkající se důvěry ve statistiku od externích zúčastněných stran s příslušnými znalostmi a zkušenostmi v této oblasti.

Udržení důvěry veřejnosti v oficiální statistiky je životně důležité pro relevanci a důvěryhodnost ESS jako celku. Pomáhá také EU a vládám členských států EU reagovat na hlavní současné a budoucí výzvy pomocí metod založených na objektivních údajích a faktech, které podporují demokratickou legitimitu politických rozhodnutí. Komise sleduje případy, kdy vlády nezajistí odbornou nezávislost svých národních statistických úřadů, například tím, že změní vnitrostátní právní předpisy způsobem, který zpochybňuje jejich soulad se zásadou odborné nezávislosti, nebo tím, že odvolá vedoucího úřadu před skončením mandátu nebo bez jasného odůvodnění. Komise bude i nadále sledovat příslušný vývoj a pomáhat členským státům při plnění jejich záměru udržet a zlepšit důvěru veřejnosti ve statistiku.